

РЕШЕНИЕ

№ 5523

гр. София, 30.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. III-Б СЪСТАВ, в публично заседание на седемнадесети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Теменужка Симеонова

Членове: Хрипсима К. Мъгърдичян
Михаела Касабова

при участието на секретаря Михаела Огн. Митова
като разгледа докладваното от Теменужка Симеонова Въззивно гражданско дело № 20231100503690 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С решение от 22.01.2023 г. по гр.дело № 36255/2021 г., СРС, I ГО, 31 с-в е **отхвърлил** иск по чл. 439 ГПК на Н. С. О., ЕГН *****, с адрес: гр. София, ул. **** **срещу** Столична община, ЕИК ****, с адрес: гр. София, ул. ****, за установяване недължимост на следните суми: сумата от 1465,21 лв. - главница, представляваща неплатени данъци върху недвижими имоти и такса за битови отпадъци за 2013 г. - 2015г., установени с Акт за установяване на задължения по чл. 107, ал. 3 ДОПК № 7216- 16127-1/08.09.2016г., влязъл в сила на 16.12.2020 г., както и сумата от 943,44 лв. - изтекла законна лихва, въз основа на който е образувано изп. дело № 740/2021 г. на ЧСИ Н. М., рег. № 841 на КЧСИ. **Осъдил** е Н. С. О., ЕГН *****, с адрес: гр. София, ул. **** да заплати на Столична община, ЕИК ****, с адрес: гр. София, ул. ****, сумата от 100 лв. - разноски по делото.

Решението е обжалвано с въззивна жалба от ищцата Н. С. О., ЕГН *****, с адрес: гр. София, ул. ****, чрез пълномощника адвокат Г. П.-С. от САК, със съдебен адрес: гр.София, ул.****, офис 9 с мотиви, изложени в нея. Твърди се, че съдът е допуснал съществени процесуални нарушения още

при изготвяне на доклада по делото, като е приел за безспорни и ненуждаещи се от доказване обстоятелствата, че издаденият срещу ищцата Акт за установяване на задължения по чл.107, ал.3 от ДОПК № 7216-16127/08.09.2016 г. бил влязъл в законна сила на 16.12.2020 г. В исковата молба са релевирани твърдения, че вземането произтича от нищожен административен акт, поради което е оспорено наличието на валидно възникнало и надлежно упражнено изпълняемо право за ответника. Оспорена е и датата, на която е издаден акта, компетентността на органа, който го е издал, факта на връчването му на ищцата, съответно и срокът му за обжалване и влизането му в законна сила. С оглед на горното, е оспорена и достоверността на отбелязването върху него за влизането му в сила на 16.12.2020 г. Направеното от ищцовата страна искане за коригиране на доклада в посочения смисъл е било оставено без обсъждане от първостепенния съд. За да отхвърли иска, съдът се е позовал на оспорения от ищцата Акт за установяване на публично вземане № 7216-16127-1/2016г., но в исковата молба са въведени подробни твърдения относно нищожността на гореописания акт. Съгласно разпоредбата на чл. 17, ал. 2 ГПК, съдът се произнася инцидентно по валидността на административните актове, независимо от това, дали те подлежат на съдебен контрол. Въпреки това, съдът не само не се е произнесъл по валидността на административния акт, но и не е обсъдил нито едно твърдение на ищцата, както и не се е мотивирал защо не го е обсъдил. Според ал. 5 на чл. 149 АПК, административните актове могат да се оспорят с искане за обявяване на нищожност без ограничение във времето. И с въззивната жалба се твърди, че оспореният Акт за установяване на публични вземания е без достоверна дата и издаден от орган без необходимата компетентност. Подписан е от лице, оправомощено със Заповед на Кмета на Столична община № СО А20РД № 1362/14.02.2020г., която е издадена четири години след съставянето на акта. Съгласно константната съдебна практика всяка некомпетентност е основание за нищожност на административния акт. Същият не е връчен по надлежния ред, поради което не е влязъл в сила и съответно не представлява годен източник на публични задължения. Нищожният административен акт не съществува в правния мир и следователно не поражда правни последици.

Освен това, несъобразени с материалния закон са и изводите на съда относно давността, с която се погасява правото на принудително събиране,

предвидени в чл. 171 ДОПК. Според същата разпоредба, публичните вземания се погасяват с изтичането на 5- годишен давностен срок, считано от 1-ви януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати публичното задължение. С изтичането на 10- годишен давностен срок, считано от 1-ви януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати публичното задължение, се погасяват всички публични задължения, независимо от спирането или прекъсването на давността, освен в изрично предвидените случаи. Първоинстанционният съд е приел, че с издаването на акта за установяване на публично вземане давността е била прекъсната и съответно е започнала да тече нова давност. Предвид нищожността на оспорения Акт, както и поради липсата на действия, водещи до прекъсване на давността, в настоящия случай не е налице прекъсване на погасителната давност и същата следва да се счита за изтекла както следва: За вземанията за местни данъци и такси, дължими за 2013 г- давността започва да тече на 01.01.2014г., съответно е изтекла на 01.01.2019 г.; За вземанията за местни данъци и такси, дължими за 2014г- давността започва да тече на 01.01.2015г., съответно е изтекла на 01.01.2020 г.; За вземанията за местни данъци и такси, дължими за 2015г- давността започва да тече на 01.01.2016г., съответно е изтекла на 01.01.2021 г.; Изпълнителното дело е образувано след тази дата, с оглед на което следва да се приеме, че давността относно вземанията е била изтекла и същите са били погасени по давност.

Съдът е допуснал нарушение на процесуалните правила и като не е приложил разпоредбата на чл.161 от ГПК при анализ на процесуалното поведение на ответника по делото. Същият е бил задължен да представи на основание чл.190 от ГПК заявление вх. № ДОБ20-Г394-455/27.07.20 г. по описа на Столична община, отдел финанси ОП Оборище, с който е направено материалноправно възражение за погасяване по давност на част от процесните вземания. С оглед непредставянето на това възражение, следва да се приеме, че ответната страна създава пречки за събиране на относимо и допустимо доказателство, съответно, че са налице предпоставките на чл.161 от ГПК и съдът следва да приеме за доказан факта, който се домогва да докаже страната с поисканото процесуално действие, а именно, че ищцата е направила такова правопогасяващо възражение и че същото е постигнало своя целен материалноправен ефект. Що се отнася до абсолютната погасителна давност, счита за неправилни изводите на съда, че публичните

вземания не се погасявали с изтичането на 10-годишен давностен срок, тъй като имало спиране на изпълнението по искане на длъжника. Твърди, че абсолютната давност не се влияе от спирането и прекъсването на давността, когато е изтекъл 10 годишен период от настъпването на изискуемостта на вземането. Именно в това се състои нейният абсолютен характер.

Моли съда да постанови решение, с което да отмени изцяло постановеното, включително и в частта на разноските и да бъде уважена ищцовата претенция. Претендира присъждане на разноски и за настоящата инстанция.

Въззиваемата страна Столична община, ЕИК ****, Дирекция общински приходи, чрез пълномощника юрисконсулт К.-Г., с адрес: гр.София, ул.**** оспорва жалбата. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Съдът, след като обсъди по реда на чл.236, ал.2 от ГПК събраните по делото доказателства и становища на страните, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

СГС приема, че въззивната жалба е подадена в срока по чл.259, ал.1 от ГПК от надлежна страна и е процесуално допустима.

Съгласно чл.269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част. По останалите въпроси той е ограничен от посоченото в жалбата.

Обжалваното решение е валидно, не е постановено в нарушение на правните норми, които уреждат условията за валидност на решенията-постановено е от съд с правораздавателна власт по спора, в законен състав, в необходимата форма и с определено съдържание, от което може да се извлече смисъла му. Ето защо, съдът следва да се произнесе по неговата правилност.

От фактическа страна:

Предявен е отрицателен установителен иск с правно основание чл.439 ГПК от Н. С. О. срещу Столична община за признаване за установено, че ищцата не дължи на ответника сумата от 1465,21 главница, представляваща неплатени данъци върху недвижими имоти и такса за битови отпадъци за 2013г.- 2015г., установени е Акт за установяване на задължения/АУЗ/ по чл. 107, ал. 3 ДОПК № 7216-16127-1/08.09.2016г., влязъл в сила на 16.12.2020г.,

както и 943,44 лева - изтекла законна лихва, въз основа на който било образувано изп. дело № 20218410400740 по описа на ЧСИ Н.М., рег. № 841 на КЧСИ.

Ищцата твърди, че на 01.03.2021 г. ѝ била връчена покана за доброволно изпълнение по изп. дело № 20218410400740/2021г. по описа на ЧСИ Н.М., рег. № 841 към КЧСИ, с която на основание влязъл в сила акт за установяване на задължения № 7216-16127- 1/2016г. по чл. 107, ал. 3 ДОПК, издаден на 08.09.2016г. от отдел Общински приходи „Оборище“, Дирекция Общински приходи към Столична община, е поканена да заплати следните суми: 1465,21 лева главница, представляваща неплатени данъци върху недвижими имоти и такса за битови отпадъци за 2013г.- 2015г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 26.01.2021г. до окончателното изплащане на задължението, 943,44 лева- изтекла лихва, разноски за изпълнително дело в размер на 265 лева- такси по т. 26 от ТТРЗЧСИ, 48 лева такси към ЧСИ, юрисконсултско възнаграждение в размер от 100 лева. Сочи, че вземането произтича от нищожен административен акт, като актът за установяване на задължения № 7216-16127-1 /2016г. е без достоверна дата, издаден от некомпетентен орган, не бил връчен на адресата по надлежния ред, съответно не бил влязъл в сила. Заявява, че автор на административния акт е лице, което към датата на съставянето му не е разполагало с материална компетентност за издаване на процесния административен акт. Твърди, че отбелязването върху акта за влизането му в сила на 16.12.2020г. е недостоверно. Освен това, вземането е погасено по давност и не може да бъде събрано по реда на принудителното изпълнение, предвидено в ГПК. Сочи, че за отписването на същото е подала възражение за изтекла погасителна давност със заявление по образец с вх. 1 № ДОБ20-Г394-455/27.07.2020г. на Столична община, отдел финанси. Според ищцата, когато принудително събира публично общинско вземане съдебният изпълнител не прилага ДОПК и не разполага с правомощия да се произнесе по възражението за давност, основано на чл. 171 ДОПК.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК ответникът е подал отговор на исковата молба, с който е оспорил иска като недопустим, а по същество неоснователен.

От правна страна:

В исковата молба и във въззивната жалба са развити доводи за

недължимост на процесните вземания поради нищожност на административния акт, с който те са установени, както и поради погасяването ми по давност. С окончателния си доклад по делото съдът е приел за безспорно, че срещу Н. С. О. е издаден Акт за установяване на задължения/АУЗ/ по чл. 107, ал. 3 ДОПК № 7216-16127- 1/08.09.2016 г., влязъл в сила на 16.12.2020г., въз основа на който е образувано изпълнително дело № 20218410400740 по описа на ЧСИ Н.М., рег. № 841 на КЧСИ. Така, съдът е приел, че е сезиран **само с иск** по чл. 439 ГПК и тази правна квалификация не е оспорена от страните. Ето защо, предмет на разглеждане от съда са само доводите на страните по този иск, в който не се включват разглеждане на неговата валидност и материална законосъобразност. Само за пълнота на изложението следва да бъде отбелязано, че и по арг. на чл.17, ал.2 от ГПК, съдът не може да се произнася инцидентно по законосъобразността на административните актове, когато страната, която иска това, е била участник в административното производство по издаването и обжалването му, какъвто е настоящия казус.

Предявеният иск намира правно основание в разпоредбата на чл.439 ГПК, според която длъжникът може да оспорва чрез иск изпълнението. Длъжникът може да оспори чрез иск изпълнението като искът може да се основава само на факти, настъпили **след приключване** на съдебното дирене в производството, по което е издадено изпълнителното основание. /т.е. факти и обстоятелства, настъпили след стабилизиране на заповедта за изпълнение/ В тежест на ищеца е да проведе пълно и главно доказване наличието на правопогасяващи факти, настъпили след приключване на съдебното дирене в производството, по което е издадено изпълнителното основание, в това число и предпоставките за прилагане на института на погасителната давност - датата на настъпване на изискуемостта на задължението и изтичане на законоустановения давностен срок. Срещу това, ответникът следва да установи правоизключващите си възражения, вкл. осъществяването на юридически факти водещи до спиране и прекъсване на давността.

Предявеният иск е основан на твърдения, че ищецът не дължи процесните суми поради наличие на новонастъпили обстоятелства след влизане в сила на заповедта за изпълнение чрез погасяване на вземането поради изтекла погасителна давност. Съобразно разпоредбата на чл.117, ал.2

ЗЗД, ако вземането е установено със съдебно решение, срокът на новата давност е всякога пет години.

В конкретния казус ищцата, че е получила покана за доброволно изпълнение по изпълнително дело №740/2021 г. на ЧСИ Н.М., образувано въз основа на влязъл в сила акт за установяване на задължения от 08.09.2016 г. Същата претендира погасяване по давност на вземанията след образуване на изпълнителното дело на 12.02.2021 г., към които момент процесният акт за установяване на задължения е влязъл в сила. При тези данни искът се явява допустим, тъй като ищцата се позовава на факта на изтекла погасителна давност за вземанията, тоест на факт, новонастъпил след влизане в сила на процесното изпълнително основание.

Съгласно чл. 162, ал. 2, т. 1, т. 3 и т. 9 ДОПК публични са държавните и общински вземания за данъци и за държавни и общински такси, установени по основание със закон, както и лихвите върху тях. Когато публичните вземания са възложени за събиране на съдебен изпълнител, какъвто е настоящият случаи, събирането се извършва по реда на ГПК (чл. 163, ал. 4 ДОПК). Редът за събиране на публичното вземане определя и компетентният съд, които следва да се произнесе по исковата молба за установяване несъществуването на оспорено вземане от този вид. При принудително събиране на публично общинско вземане съдебният изпълнител не прилага ДОПК и не разполага с правомощия да се произнесе по възражението за давност, основано на чл. 171 ДОПК. Съгласно чл. 433, ал. 1, т. 7 ГПК съдебният изпълнител може да прекрати изпълнителното производство, когато бъде представено влязло в сила съдебно решение, с което е уважен иск по чл. 439 ГПК, с който е признато за установено, че не са налице материалноправните предпоставки за законност на изпълнителния процес включително поради погасяване на задължението по давност, тъй като няма правомощие да се произнесе по възражение за давност и не е орган в структурата на общинската администрация, съдебният изпълнител не би могъл да „отпише“ погасено по давност публично общинско задължение, а и с оглед разпоредбата на чл. 433, ал. 1 ГПК същият не разполага с възможността да вземе предвид евентуално постановено от орган в структурата на общинската администрация подобно „отписване“, извършено след предаването на публичното задължение за събиране по реда на ГПК.

Наличието на такова може да обоснове отправянето на искане от възискателя по чл. 433, ал. 1, т. 2 ГПК, но заявяването му е по волята на възискателя, а единственият способ за защита на длъжника при твърдение за изтекла давност е провеждане на установителния иск по чл. 439 ГПК (Определение № 130 от 24.07.2017г. по ч.гр. дело № 756/2017г. на ВКС, I ГО). Изводът е, че искът по чл. 439 ГПК е допустим, а компетентен да го разгледа е гражданският съд.

С изтичането на сроковете по чл. 171 ДОПК относно относителна и абсолютна погасителна давност се погасява правото да се събере по принудителен ред публичното вземане, което остава дължимо, но може да бъде погасено чрез доброволно плащане или прихващане (чл. 174 и чл. 128, ал. 1 ДОПК). Съгласно чл. 171, ал. 1 ДОПК публичните вземания се погасяват с изтичането на 5-годишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати публичното задължение, освен ако в закон е предвиден по-кратък срок. Съгласно чл. 171, ал. 2 ДОПК с изтичането на 10-годишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати публичното задължение, се погасява всички публични вземания независимо от спирането или прекъсването на давността, освен в изчерпателно изброените хипотези.

С атакуваният акт са установени задължения за данъци върху недвижими имоти и за такси за битови отпадъци. Съгласно чл. 28, ал. 1 ЗМДТ данъкът върху недвижимите имоти се плаща на две равни вноски в следните срокове: до 30 юни и до 31 октомври на годината, за която е дължим. Съгласно чл. 69, ал. 1 ЗМДТ таксата за битови отпадъци се заплаща по ред, определен от общинския съвет. Съгласно чл. 20, ал. 1 от Наредба за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от Столична община, приета от Столичен общински съвет, таксата за битови отпадъци се заплаща на четири равни вноски в следните срокове: до 30 април, до 30 юни, до 30 септември и до 30 ноември на годината, за която се дължи. От процесния акт се установява, че задълженията за данък недвижими имоти и такса битови отпадъци са дължими за периода 2013г.- 2015 г., поради което давността за тях за съответната календарна година е започнала да тече на 01.01 на следващата

година съгласно чл. 171, ал. 1 ДОПК (Решение № 4951 от 25.05.2022 г. на ВАС по адм. д. № 677/2022 г., I о.). Съгласно чл. 172, ал. 2 ДОПК давността се прекъсва с издаването на акта за установяване на публичното вземане или с предприемането на действия по принудително изпълнение. В случая давността за процесиите вземания е прекъсната с издаването на процесния акт на **08.09.2016 г.** и съответно е започнала да тече нова давност. С **постановление от 29.06.2021 г.** на ЧСИ М. е присъединена като взыскател Столична община, дирекция „Общински приходи“, отдел „РСВ“ за вземания по Акт за установяване на задължения от 22.01.2021 г., което изпълнително действие е сведено до знанието на ищцата на 15.07.2021 г., видно от разписка към съобщение за образувано изпълнително дело, което също е прекъснало давността за вземанията, която е започнала да тече отново (чл. 172, ал. 3 ДОПК). С **постановление от 26.07.2021 г.** изпълнителното производство е **спряно** въз основа на обезпечителна заповед от 14.07.2021 г. по гр.д. № 36255/2021 г. на СРС, което е довело до **спиране на давността** съгласно чл. 172, ал. 1, т. 2 ДОПК, според която разпоредба давността спира за срока на спирането, когато изпълнението на акта, с който е установено вземането. При условие че давността е спирана или прекъсвана, както бе посочено по-горе, е приложим 10-годишният давностен срок съгласно чл. 171, ал. 2 ДОПК. Разпоредбата на чл. 171, ал. 2 ДОПК е материалноправна и няма предвидено обратно действие. Това не означава, че новата редакция на чл. 171, ал. 2 от ДОПК (ДВ, бр. 94 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г.) е неприложима за давностни срокове, които са започнали да текат при действието на старата редакция и не са изтекли до приемането на новия закон. След приемането на новия закон, който има действие занапред, считано от 1.01.2016 г., за да се приложи абсолютната давност, следва да е изпълнено новото изискване-изпълнението да не е спряно по искане на длъжника (Решение № 6663 от 3.06.2021 г. на ВАС по адм. д. № 1359/2021 г., I о.). При действието на чл. 171, ал. 2 от ДОПК в новата му редакция е налице спиране на изпълнението по искане на длъжника, поради което публичните задължения не се погасяват с изтичането на 10-годишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се платят (арг. чл. 171, ал. 2, т. 4 ДОПК). Така десетгодишната абсолютна давност за процесните вземания не е изтекла нито към датата на подаване на исковата молба, нито към момента на приключване на съдебното дирене по делото на 17.10.2022 г.

Крайните изводи на двете съдебни инстанции съвпадат. На основание чл.271, ал.1, пр.1 ГПК решението следва да бъде потвърдено.

Предвид изхода на делото и предявената претенция, въззивникът следва да заплати на въззиваемата страна юрисконсултско възнаграждение за настоящата инстанция в размер на 100 лв.

Водим от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение от 22.01.2023 г. по гр.д. № 36255/2021г. на СРС, I ГО, 31 състав.

ОСЪЖДА Н. С. О., ЕГН *****, с адрес: гр. София, ул. ****, чрез пълномощника адвокат Г. П.-С. от САК, със съдебен адрес: гр.София, ул.****, офис 9 **да заплати** на Столична община, ЕИК ****, Дирекция общински приходи, чрез пълномощника юрисконсулт К.-Г., с адрес: гр.София, ул.**** юрисконсултско възнаграждение за настоящата инстанция в размер на 100 лв.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване на основание чл.280, ал.3 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____